

Κείμενο 1

Η ψυχολογία της αναμονής στην ουρά

Το κείμενο είναι δημοσιευμένο στο ιστότοπο psychology.now.gr στις 20/12/2016.

Πριν από μερικά χρόνια, οι υπεύθυνοι στο αεροδρόμιο του Χιούστον των ΗΠΑ, αντιμετώπισαν ένα ανησυχητικό ζήτημα που αφορούσε στην εξυπηρέτηση των επιβατών. Οι επιβάτες είχαν υποβάλει έναν υπέρμετρο αριθμό καταγγελιών σχετικά με τις μεγάλες αναμονές στο χώρο παραλαβής αποσκευών. Στην προσπάθειά τους να μειώσουν τις καταγγελίες, οι υπεύθυνοι του αεροδρομίου αύξησαν τον αριθμό των αχθοφόρων που εργαζόνταν σε αυτή την βάρδια. Το σχέδιο λειτούργησε: ο μέσος όρος αναμονής μειώθηκε στα οκτώ λεπτά, που ήταν μέσα στο χρονοδιάγραμμα της εταιρίας. Όμως, οι καταγγελίες συνεχίστηκαν. Μπερδεμένοι, οι υπεύθυνοι του αεροδρομίου προέβησαν σε μια πιο προσεκτική επιτόπια ανάλυση. Βρήκαν ότι οι επιβάτες χρειάστηκαν ένα λεπτό με τα πόδια, για να φτάσουν από τις πύλες άφιξής τους στις αποσκευές τους και επτά λεπτά, για να τις παραλάβουν. Περίπου το 88% του χρόνου τους, με άλλα λόγια, δαπανήθηκε στην αναμονή των αποσκευών τους. Έτσι, οι υπεύθυνοι του αεροδρομίου αποφάσισαν να εφαρμόσουν μια νέα προσέγγιση: αντί για τη μείωση του χρόνου αναμονής, μετακίνησαν τις πύλες άφιξης μακριά από τον κεντρικό τερματικό σταθμό και τις δρομολογημένες αποσκευές, στον πιο μακρινό ιμάντα αποσκευών. Οι επιβάτες έπρεπε τώρα να περπατήσουν έξι φορές περισσότερο χρόνο, για να πάρουν τις τσάντες τους. Οι καταγγελίες έπεσαν σχεδόν στο μηδέν.

Αυτή η ιστορία παραπέμπει σε μια γενική αρχή: η εμπειρία της αναμονής, είτε για τις αποσκευές ή για είδη παντοπωλείου, ορίζεται μόνο εν μέρει από το αντικειμενικό μέγεθος της αναμονής. «Συχνά, η ψυχολογία της αναμονής στην ουρά είναι πιο σημαντική από τα στατιστικά στοιχεία της ίδιας της αναμονής», σημειώνει ο ερευνητής επιχειρήσεων του M.I.T. Richard Larson. Ο χρόνος που καταναλώνεται (όταν δηλαδή οι επιβάτες πηγαίνουν με τα πόδια προς την παραλαβή αποσκευών), προσλαμβάνεται ως μικρότερος από τον «νεκρό» χρόνο (να περιμένει κανείς στον ιμάντα αποσκευών). Μια έρευνα που έχει γίνει σχετικά με την αναμονή στην ουρά έχει δείξει ότι, κατά μέσο όρο, οι άνθρωποι υπερεκτιμούν το πόση ώρα περίμεναν σε μια ουρά κατά περίπου 36%.

Η αγγαρεία του «νεκρού» χρόνου αντιπροσωπεύει επίσης σε μεγάλο βαθμό τη δημοτικότητα της παρορμητικής αγοράς, η οποία αποφέρει κέρδος στα σούπερ μάρκετ περίπου 5,5 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως. Οι εφημερίδες και τα πακέτα με τσίχλες προσφέρουν ανακούφιση από την αγωνία της αναμονής. Αυτό είναι ένα ισχυρό τέχνασμα, επειδή οι αναμνήσεις που έχουμε, όταν περιμένουμε στην ουρά, επηρεάζονται έντονα από τις τελευταίες στιγμές, σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη από τον Ziv Carmon, καθηγητή μάρκετινγκ και τον συμπεριφορικό οικονομολόγο Daniel Kahneman. Όταν μια μακρά αναμονή τελειώνει με μια ευτυχισμένη στιγμή- για παράδειγμα όταν η γραμμή αναμονής προχωρά πιο γρήγορα - έχουμε την τάση να τη θυμόμαστε θετικά, ακόμη και αν αισθανόμασταν άσχημα το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου. Αντίθετα, αν τα αρνητικά συναισθήματα κυριαρχούν στα τελευταία λεπτά, ο αναδρομικός έλεγχος της διαδικασίας, θα μας προκαλέσει δυσφορία, ακόμη και αν η εμπειρία στο σύνολό της ήταν σχετικά ανώδυνη.

Οι Αμερικανοί ξοδεύουν περίπου 37 δισεκατομμύρια ώρες κάθε χρόνο περιμένοντας στην ουρά. Το κυρίαρχο κόστος της αναμονής είναι συναισθηματικό: άγχος, πλήξη και αίσθηση γκρίνιας ότι η ζωή κάποιου σιγά σιγά εξαφανίζεται. Το τελευταίο πράγμα που θέλουμε να κάνουμε, είναι να σπαταλάμε τον λιγοστό ελεύθερο χρόνο μας σε ουρές. Ποτέ δεν θα εξαλείψουμε τις ουρές εντελώς, αλλά μια καλύτερη κατανόηση της ψυχολογίας της αναμονής, μπορεί να βοηθήσει να κάνει τις αναπόφευκτες καθυστερήσεις που εισέρχονται στην καθημερινή μας ζωή λίγο πιο υποφερτές. Και αν όλα τα άλλα αποτύχουν, πάρτε μαζί σας ένα βιβλίο.

Κείμενο 2

Περιμένοντας

Το κείμενο του Νίκου Δήμου δημοσιεύτηκε στις 5 /12/ 2021 στην εφημερίδα Το Βήμα.

Παρασυρμένος από την καταιγίδα των προσφορών της «Μαύρης Παρασκευής» αγόρασα, σε σπουδαία τιμή, ένα τεχνολογικό μικρό επίτευγμα. Αλίμονο! Όταν το πήγα σπίτι και το έβαλα στην πρίζα, βρήκα ότι δεν δούλευε. Καθόλου.

Θυμήθηκα την παλιά παροιμία «η φτήνια τρώει τον παρά» και αποφάσισα να απευθυνθώ στο τμήμα «σέρβις» του καταστήματος και να ρωτήσω μήπως κάνω κάτι λάθος και φταίω εγώ για το πρόβλημα. Βρήκα το τηλέφωνό του και, όπως άλλωστε περίμενα, μου απάντησε μηχανική φωνή. Μετά από διευκρινίσεις που έδωσα για το πρόβλημά μου, δήλωσε ότι θα με συνδέσει με το αρμόδιο τμήμα και ότι η αναμονή θα διαρκέσει «πάνω από πέντε λεπτά». Όταν τα πέντε λεπτά έφτασαν να γίνουν τρία τέταρτα, έκλεισα το

τηλέφωνο. Ξανακάλεσα, η διαδικασία επανελήφθη. Τότε κατάλαβα ότι το «πάνω από πέντε λεπτά» είναι μια πονηρή δήλωση: Πάνω από πέντε λεπτά κρατάει και ένας αιώνας...

Καθηλωμένος στο ακουστικό, άρχισα να σκέπτομαι πόσο χρόνο από την ζωή μου έχω περάσει περιμένοντας. Ένα πρόχειρο άθροισμα των τελευταίων μόνο περιπτώσεων μου, έφερε ζαλάδα. Υπάρχουν όλων των ειδών τα τηλέφωνα με κάθε είδους αναμονές. Υπάρχουν αυτά που σε διδάσκουν κλασική μουσική. Υπάρχουν τα άλλα που είναι γεμάτα διαφημίσεις της εταιρίας στην οποία τηλεφώνησες. Και – αθάνατη Ελλάδα – υπάρχουν εκείνα που δεν απαντάνε ποτέ.

Μία ολόκληρη ζωή κλείνει μέσα του αυτό το «περιμένοντας». Είτε είναι στο ακουστικό, είτε στο δρόμο, είτε στην ουρά. Από την εποχή της Κατοχής που με έστειλε η μάνα μου να πάρω το πακέτο της βοήθειας (και πόσες φορές περίμενα τζάμπα γιατί είχαν τελειώσει) μέχρι τα πρώτα μου ραντεβού, που είχαν μεγάλο συντελεστή αβεβαιότητας. (Με παρέμβαση γονιού μερικές φορές το κορίτσι δεν ερχόταν καθόλου – και δεν υπήρχαν τότε κινητά!) Περιμένοντας στο νοσοκομείο την έκβαση μιας μεγάλης εγχείρησης. Περιμένοντας στην τράπεζα, στην εφορία, στο δικαστήριο. Άλλες φορές με αγωνία... άλλες με αγανάκτηση, άλλες με σκέτη υπομονή.

Τα τελευταία χρόνια: περιμένοντας στο τηλέφωνο με τις ώρες για να συνεννοηθείς με μία εταιρία κινητής τηλεφωνίας. Αυτές οι εταιρίες λόγω αντικειμένου φαίνεται πως αγαπούν τα τηλέφωνα και καλλιεργούν την μακροχρόνια χρήση τους. Τι σας νοιάζει, μου είπε μία υπάλληλος, αφού δεν πληρώνετε την αναμονή; Μα κι ο χρόνος κοστίζει, κυρία μου. «Ο χρόνος είναι χρήμα!» λένε οι Αγγλοσάξονες. Δεν είμαι αργόσχολος. Έχω ένα σωρό πράγματα να κάνω. Θα έπρεπε κάπου να χρεώνεται και να πληρώνεται η καθυστέρηση.

Περιμένοντας... μία ζωή... την ίδια την ζωή. Ναι, τα κενά διαστήματα της ζωής είναι χρυσάφι που ουδέποτε εξαργυρώνονται. Αν στον τελικό απολογισμό μιας ζωής τα κενά αναμονής καταλαμβάνουν το ένα τέταρτο – αυτός ο άνθρωπος έζησε 25% λιγότερο! Και όταν φθάσεις κάποτε να περιμένεις το τέλος... τότε έχεις την τραγωδία του κενού. Δεν είσαι πια δραστήριος, δεν είσαι πια ζωντανός και περιμένεις τι; Την οριστική λήξη. Στην τρίτη ηλικία σέρνεσαι πια περιμένοντας... όχι να γίνει κάτι. Αλλά να γίνεις τίποτα.

Κείμενο 3

Χρονοκύκλωμα

Το κείμενο του Κλείτου Κύρου είναι δημοσιευμένο στο Εν όλω συγκομιδή 1943-1997 (συγκεντρωτική έκδοση), εκδ. Άγρα, Αθήνα, 1997.

Τη μέρα που ανακαλύφτηκε ο χρόνος οι άνθρωποι
κούρδισαν τα ρολόγια κι άρχισαν να τον κυνηγούν.
Κι αποτιμήθηκε σε ψήγματα καταστροφής κι απόχτησε αξία
μυθικών πτηνών και χάθηκε απ' τον κόσμο η άνεση κι ο δισταγμός
και κανένας δεν εξουσίαζε το προσκεφάλι του
και δεν υπήρχε έστω και λίγος χρόνος για χαρά ή για λύπηση.
Μόνο σαν τροχοπεδούσε ο Μέγας Χρονοκράτορας έτρεχες να
φωλιάσεις στη μασχάλη του να κλείσεις τα μάτια και να μεταμφιεστείς.

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1° (μονάδες 15)

Ποιο είναι το θέμα του Κειμένου 2 (μονάδες 5) και ποια θέση διατυπώνει ο συντάκτης του επ' αυτού (μονάδες 5); Θεωρείς την αφήγηση που επιλέγει επιτυχημένο τρόπο να αποδώσει τις σκέψεις του και γιατί (μονάδες 5); (60-70 λέξεις)

Μονάδες 15

Ερώτημα 2° (μονάδες 10)

- α.** Να σε απασχολήσει τεκμηριωμένα αν η πρώτη παράγραφος στο Κείμενο 1 είναι και η προλογική (μονάδες 6)
- β.** Σε ποια βάση συνδέονται νοηματικά η 4^η και η 5^η παράγραφος του Κειμένου 2 (μονάδες 4);

Μονάδες 10

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

Στα Κείμενα 1 και 2 παρατηρείται απλό λεξιλόγιο, το οποίο σε αρκετές περιπτώσεις αγγίζει τα όρια του προφορικού λόγου. Να γράψεις πέντε παραδείγματα, δύο από το Κείμενο 1 και τρία από το Κείμενο 2.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Να περιγράψεις και να ερμηνεύσεις τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τον χρόνο, όπως αυτή παρουσιάζεται στο Κείμενο 3, παραθέτοντας τρία εκφραστικά μέσα που την αποτυπώνουν. Ποια είναι η δική σου εμπειρία από τη σχέση σου με τον χρόνο; Σε ποιον βαθμό ταυτίζεται ή διαφοροποιείται με την αντίστοιχη εμπειρία του ποιητικού υποκειμένου; Να οργανώσεις την απάντησή σου σε 150-200 λέξεις.

